

10/12

Studier i rättfärdighet

GERHARD SIMSON, som flydde från Nazi-Tyskland till Sverige och numera är svensk ämbetsman, har under titeln *De kämpade för rätten* (Natur och Kultur, 18:50) publicerat biografiska skisser över fem män som under skilda tider och på olika vägar verkat i rättfärdighetens tjänst; den tyska upplagan av boken använder ordet "Gerechtigkeit", som är mera träffande än det svenska "rätt". De fem är den tyske professorn Thomasius, som i slutet av 1600-talet stred mot häxprocesserna; en av Dreyfusaffärens hjältar Picquart; kriminologen Lombroso; Röda Korsets skapare Dunant samt Fridtjof Nansen. I den mån jag kan bedöma boken — endast Picquart känner jag närmare genom egna studier — ger den en utmärkt bild av de insatser och egenskaper som gjort de porträtterade ryktbara. Skildringen åtföljes av reflexioner och betraktelser som ibland är litet mångordiga, men sällan fadda och konventionella. Frågan om den enskildes plikt att ta upp kampen mot inom hans

grupp — religiös, militär, social, nationell — härskande föreställningar diskuteras med skärpa och lidelse; erfarenheter och intryck från nazisttiden har tydligen eggat författaren. At särskilt ungdom med historiskt och ideologiskt intresse bör dessa levande teckningar av

människor, som i ensamhet och fara verkar för vad de anser vara rätt, kunna ge både underhållning, kunskap och uppbyggelse.

HERBERT TINGSTEN